

Swedbank

och Sparbankerna

Hushållsbarometern

Våren 2008

Erika Pahne
Institutet för privatekonomi 2008

Sammanfattning

Hushållsindex faller tillbaka och bryter en uppåtgående trend

- Hushållsindex har fallit från 51,8 i höstas till 48,4. Sedan 2004 har hushållen successivt uppgett att de fått en bättre och bättre ekonomi, men den trenden verkar nu vara bruten. Fler hushåll anser att de det senaste halvåret har fått en försämrad ekonomi jämfört med tidigare mätningar. På en nerbruten nivå är samstämmigheten om att privatekonomin försämrats stor med undantag för höginkomsttagare och stockholmare.

Andelen hushåll med en försämrad ekonomi totalt sett har ökat

- När det gäller hushållets totala ekonomi är andelen som fått det bättre oförändrad, 22 procent (23), men märkbart fler upplever att ekonomin totalt sett har försämrats, 22 procent (13).

En fjärdedel av dem som upplevt försämringar uppger börsnedgången som orsak

- Börsnedgången uppger en fjärdedel av dem som upplevt försämringar har haft en ganska eller mycket stor inverkan på hushållets totala ekonomi det senaste halvåret. En majoritet på 62 procent anser däremot att nedgången på börsen inte har haft särskilt stor betydelse eller ingen alls.

Vardagsekonomin har försämrats för märkbart fler

- Samma bild som gäller för hushållens totala ekonomi gäller även för den löpande vardagsekonomin. Något färre upplever att de har en bättre löpande ekonomi jämfört med i höstas, 19 procent (22), men betydligt fler anser att den blivit sämre, 29 procent (16). Närmare en tredjedel av hushållen anser alltså att de har fått en försämrad vardags-ekonomi det senaste halvåret.

Högre priser märks i hushållens plånböcker

- Prishöjningar uppger de flesta, och dessutom markant fler jämfört med hösten 2007, vara orsak till att vardagsekonomin har försämrats. 70 (51) procent av dem som sammantaget upplevt försämringar anger detta som bidragande orsak. Sammantaget är det inte märkbart fler som anger andra skäl än prisökningar som orsaker till en sämre ekonomi.

Högre lön och lägre inkomstskatt fortfarande främsta orsakerna till förbättring

- Bland den femtedel av hushållen som anser att de fått en bättre löpande ekonomi det senaste halvåret är framförallt löneförhöjningar och lägre inkomstskatt orsaker till förbättringen. Även förra året var dessa två de vanligaste skälen till att hushållen fått en bättre vardagsekonomi, men idag anger färre hushåll skattesänkningar som en bidragande faktor, 25 procent (34). En lika stor andel som i höstens mätning anser däremot att löneförhöjning/ar är orsak till förbättringen, 55 procent (56).

Fler upplever att sänkt fastighetsskatt har bidragit till en bättre löpande ekonomi, 17 procent (12). Även fler i gruppen som fått en bättre löpande ekonomi uppger att lägre räntekostnader för lån bidragit till förbättringen, 12 procent (6).

Ökad sysselsättning p g a av att någon i hushållet arbetar från att tidigare varit arbetslös, sjukskriven eller föräldraledig har inte sedan i höstas påverkat den här gruppens förbättrade ekonomi i nämnvärt. Dessutom uppger färre att ekonomin har blivit bättre p g a att någon i hushållet gått upp i arbetstid, 8 procent (15).

Fler hushåll har problem med att få pengarna att räcka på våren jämfört med på hösten

- Fler hushåll jämfört med höstens mätning har det senaste kvartalet inte fått inkomsterna att räcka månaden ut. Totalt sett har 21 (16) procent av hushållen haft svårigheter. En förklaring till förändringen är säsongsmässig - fler hushåll uppger att de har det tuffare att klara sin ekonomi på våren jämfört med på hösten. Bortsett från säsongsvariationer har sedan 2005 gradvis färre och färre hushåll haft problem med att få pengarna att räcka någon eller några månader. Däremot har andelen som haft problem varje månad legat relativt konstant kring 10 procent sedan hösten 2006. Det är alltså främst hushåll vars pengar "inte alltid" räcker som på lite längre sikt blivit något färre.

Hushållen har dragit in på dyrare mat

- Fler hushåll har jämfört med höstens mätning dragit in på någon konsumtion av ekonomiska skäl det senaste kvartalet, 45 (39) procent. Dyrare inköp av mat, restaurangbesök och nöjen är något som hushållen i större utsträckning har dragit in på.

Fler har inte lån till konsumtion

- 13 procent av hushållen har lån för konsumtion. Andelen hushåll som har lån till konsumtion är i samma storleksordning såväl våren som hösten 2007.

Pessimismen om hushållets framtida ekonomi har ökat men inte jämfört med förra hösten

- Optimismen om hushållets framtida ekonomi var som störst hösten 2006 och våren 2007, men har sedan dess sjunkit och pessimisterna har blivit fler. Andelen hushåll som trodde på en bättre privatekonomi övervägde hösten 2006/våren 2007 med så mycket som 18 procentenheter jämfört med 8 idag. Trots att fler hushåll uppger att de det senaste halvåret har fått en sämre ekonomi är synen på hur den egna ekonomin ser ut i framtiden relativt oförändrad jämfört med i höstas, med likvärdiga netttotal, 8 (9).

Huvudskälet till att man tror på en bättre privatekonomi framöver är fortfarande höjd lön

- Det kommande året har många och ännu fler hushåll stora förväntningar på framförallt fortsatta löneförhöjningar, 49 procent (43). Ytterligare förhoppningar som ska förbättra den framtida ekonomin är att någon i hushållet ska gå från bidrag till arbete eller "andra orsaker" som främst beror på faktorer som hushållet själv kan påverka.

Fler hushåll planerar både att spara och konsumera mindre

- Sedan mätningarna började 2004 har, med undantag av hösten 2006, inte andelen hushåll som planerar att konsumera mer svängt särskilt mycket. Även den här gången rör det sig om små förändringar. Resultaten sedan hösten 2006 kan dock tyda på att något fler hushåll skruvar ner sina konsumtionsplaner.
- Hushållens sparambitioner faller tillbaka något och trots en mer återhållsam konsumtion planerar inte fler att spara mer det kommande året. Andelen som planerar att spara mer är lika stor som i höstas. Däremot är trenden sedan hösten 2006, då hushållens sparplaner stod på topp, sjunkande med fler som planerar att spara mindre. Istället för att konsumera mer planerar möjligen vissa hushåll att använda det minskade sparandet till en oförändrad men dyrare konsumtion.

Resultat

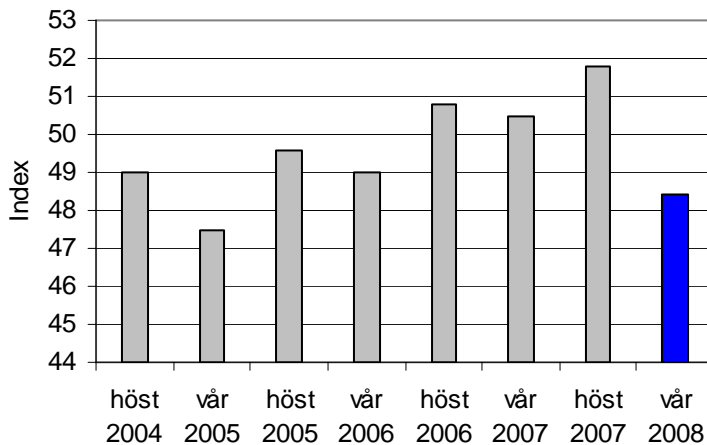
Så här upplever hushållen att deras ekonomi har varit det senaste halvåret

Hushållsindex faller tillbaka och bryter en uppåtgående trend

Hushållsindex har sjunkit från 51,8 hösten 2007 till 48,4. Vanligtvis upplever hushållen att de har en sämre ekonomi på våren jämfört med hösten, men den här vårens tillbakagång är märkbart större än tidigare. Från höstens toppnotering har det fallit tillbaka till en relativt låg nivå. Index ligger dessutom under 50, vilket betyder att det är fler hushåll som anser att deras ekonomi de sex senaste månaderna blivit sämre än de som anser att den blivit bättre.

Index 2007 var på den högsta nivån sedan mätningarna började våren 2004. Sedan 2004 har trenden varit att fler svenska hushåll upplever att de successivt fått det bättre och bättre. Den trenden verkar nu vara bruten.

Diagram 1 Hushållsbarometern som index för hushållen totalt

Index mäter såväl den löpande ekonomin som ekonomin totalt sett då man även tar hänsyn till tillgångar och skulder. För mer information om beräkning av index se sid 12.

Samstämmighet om försämring med undantag av höginkomsttagare och stockholmare

Bryter man ner resultaten har index enligt de flesta grupperna försämrats. Det gäller för

- samtliga åldersgrupper.
- samtliga hushållstyper.
- samtliga regioner – med undantag för Stockholm.
- hushåll i samtliga inkomstgrupper – med undantag för hushåll med höga inkomster.

Undantagen är hushåll med inkomster som överstiger 700.000 kr per år och hushållen i Stockholm. I Stockholm är index oförändrat jämfört med mätningen hösten 2007, vilket innebär att en lika stor andel av hushållen nu som då upplever förbättringar respektive försämringar i den privata ekonomin. Höginkomsttagarhushållen anser däremot att de snarare har fått en bättre ekonomi sedan mätningen i höstas.

Det lägsta indexet finns i gruppen ålderspensionärer och gäller både för sammanboende och ensamstående med i genomsnitt ett index på 41,4. Det högsta, 62, finns i gruppen höginkomsttagare med en årlig hushållsinkomst på mer än 700.000 kronor.

Andelen med en försämrad ekonomi totalt sett har ökat

En lika stor andel som vid höstens mätning anser, 22 (23) procent, att de idag har en bättre ekonomi totalt sett än för sex månader sedan medan klart fler, 22 (13) procent, anser att hushållets ekonomi totalt sett blivit sämre.

Uppfattningen i vilken riktning ekonomin totalt sett har utvecklats de senaste sex månaderna är nu delad - en lika stor andel tycker att den blivit bättre som den som anser att den blivit sämre.

En fjärdedel av dem som upplevt försämringar uppger börsnedgången som orsak

Börsnedgången är inte hela förklaringen till en sämre ekonomi. 25 procent av dem som upplevt försämringar av sin totala ekonomi anser att börsnedgången har haft en ganska eller mycket stor inverkan på hushållets ekonomi det senaste halvåret.

Däremot uppger en majoritet, 62 procent, av dem att den inte har haft det. Så många som 39 procent anger att nedgången på börsen inte har haft någon betydelse alls och ytterligare 23 procent att börsnedgången inte haft särskild stor betydelse för deras ekonomi.

Frågan är ny och därför framgår inte hur stor förändring som skett sedan höstens undersökning.

Vardagsekonomin har försämrats för märkbart fler

Ser man bara till den löpande ekonomin uppger en stor del av hushållen att de idag har mindre pengar till löpande utgifter än för sex månader sedan. 19 procent anser att de idag har mer pengar, 29 procent att de har mindre.

Höstens positiva tongångar har vänt och jämfört med mätningen då är nettoförändringen klart negativ beroende på att fler anser att de har fått mindre pengar till löpande utgifter, 29 (16) procent

Högre priser märks i fler hushålls plånböcker

Den närmare tredjedelen av hushållen som anser att de fått mindre pengar till löpande utgifter det senaste halvåret uppger högre priser som det vanligaste skälet till att vardagsekonomin har försämrats. Så många som 70 procent anger detta som en bidragande orsak. Prisökningar är det skäl som ökat mest sedan förra mätningen hösten 2007 då 51 procent gav samma svar.

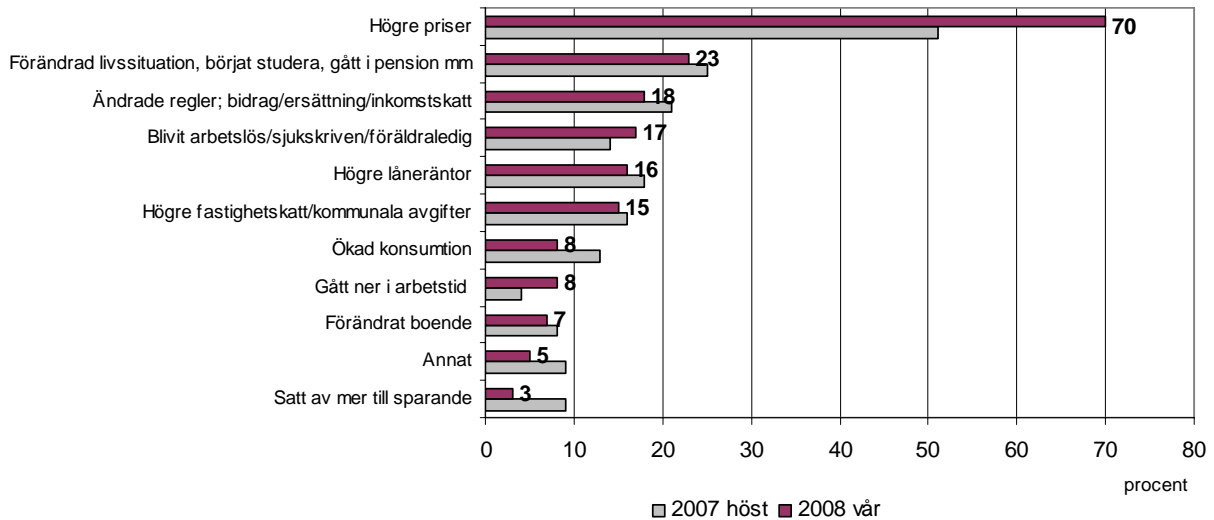
Ett annat skäl till att man har fått det sämre är att hushållet fått en förändrad livssituation, t ex blivit sambo/separerat/börjat studera eller gått i pension, 23 procent. Ytterligare ett tungt vägande skäl är att någon i hushållet fått lägre ersättning eller bidrag, 18 procent.

Högre låneräntor tillsammans med att någon i hushållet är sjukskriven, arbetslös eller föräldraledig är de näst följande vanligaste orsakerna till en sämre löpande ekonomi, 16 respektive 17 procent.

Högre fastighetsskatt eller högre kommunala avgifter anger 15 procent som skäl. Att den nya fastighetsbeskattningen skulle innebära en försämring för en så stor andel verkar tveksamt. Kanske är svaren utslag på oklarheten kring hur den förändrade fastighetsbeskattningen slår för det enskilda hushållet. Alternativt tänker de som svarat på andra högre kommunala avgifter än på den nya fastighetsavgiften.

Ökad konsumtion eller ökat sparande har enligt hushållen inte varit orsak till att den löpande ekonomin blivit knappare, istället uppger färre än hösten 2007 detta som skäl.

Diagram 2 Orsaker till att en andel av hushållen har fått **mindre** pengar till löpande utgifter de senaste 6 månaderna

Högre lön och lägre inkomstskatt fortfarande främsta orsakerna till förbättring

Närmare en femtedel av hushållen uppger att de fått en bättre vardagsekonomi. För dem är höjd lön den vanligaste orsaken till att vardagsekonomin förbättrats de senaste sex månaderna, 55 procent.

Lägre inkomstskatt är den näst vanligaste orsaken, 25 procent. Svartalernativet innefattar visserligen även ändrade regler i form av högre ersättningar/bidrag, men eftersom ersättningsnivåerna i olika socialförsäkringsförmåner har sänkts kan man anta att hushållen snarare märkt av jobbskatteavdragets andra steg som infördes för löntagare vid årsskiftet 2007/2008 än högre ersättningar.

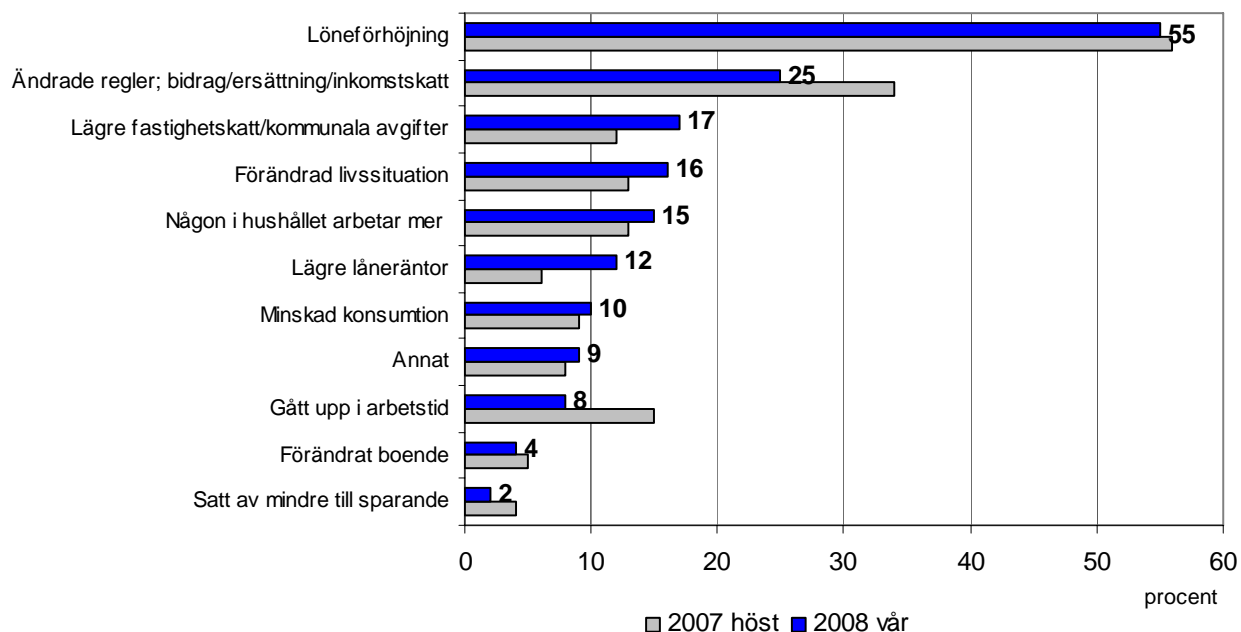
Löneförhöjningar och lägre inkomstskatt var även i höstas de vanligaste skälen till en förbättrad vardagsekonomi, men jämfört med mätningen i höstas anser idag färre att skattesänkningar är en bidragande faktor, 25 (34) procent. En lika stor andel anser däremot att en löneförhöjning är orsaken till förbättringen, 55 (56) procent.

Fastighetsskatt och lägre låneräntor har till större del än i höstas bidragit till en bättre löpande ekonomi. Det uppger 17 (12) respektive 12 (6) procent av hushållen. Eftersom ränteläget snarare har höjts det senaste året har de som svarat kanske fått ner sin räntekostnad snarare genom att man omsatt, förhandlat om, löst eller minskat sina lån.

15 (13) procent anger att någon i hushållet arbetar från att tidigare varit arbetslös, sjukskriven eller föräldraledig. Att någon i hushållet arbetar mer var hösten 2006 den tredje vanligaste orsaken till en bättre vardagsekonomi, men sedan dess har denna orsak från en andel på 29 procent sjunkit i betydelse.

Samtidigt uppger färre att ekonomin har blivit bättre p g a att någon i hushållet gått upp i arbetstid, 8 (15) procent.

Diagram 3 Orsaker till att en viss andel av hushållen har fått **mer** pengar till löpande utgifter de senaste 6 månaderna

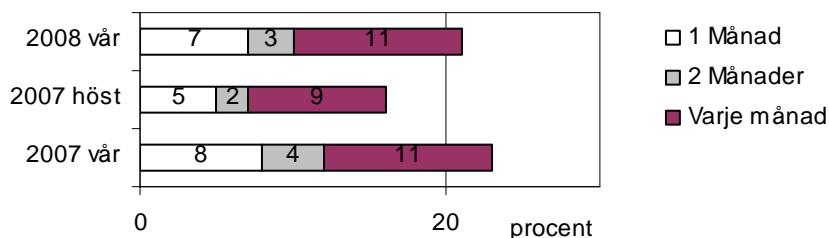

Fler hushåll har haft problem med att få pengarna att räcka månaden ut

Fler hushåll har det senaste kvartalet inte fått inkomsterna att räcka månaden ut. Totalt sett har 21 (16) procent haft svårigheter.

Klara säsongsvariationer märks i resultaten – fler hushåll har det tuffare att klara sin ekonomi på våren jämfört med på hösten. Andelen som har problem varje månad har dock sedan hösten 2006 legat relativt konstant kring 10 procent. Sedan 2005 har dock gradvis färre och färre problem någon månad med att få pengarna att räcka.

Diagram 4 Om du tänker på de senaste tre månaderna, hur många av dem har du och ditt hushåll haft det svårt att få inkomsterna att räcka månaden ut?

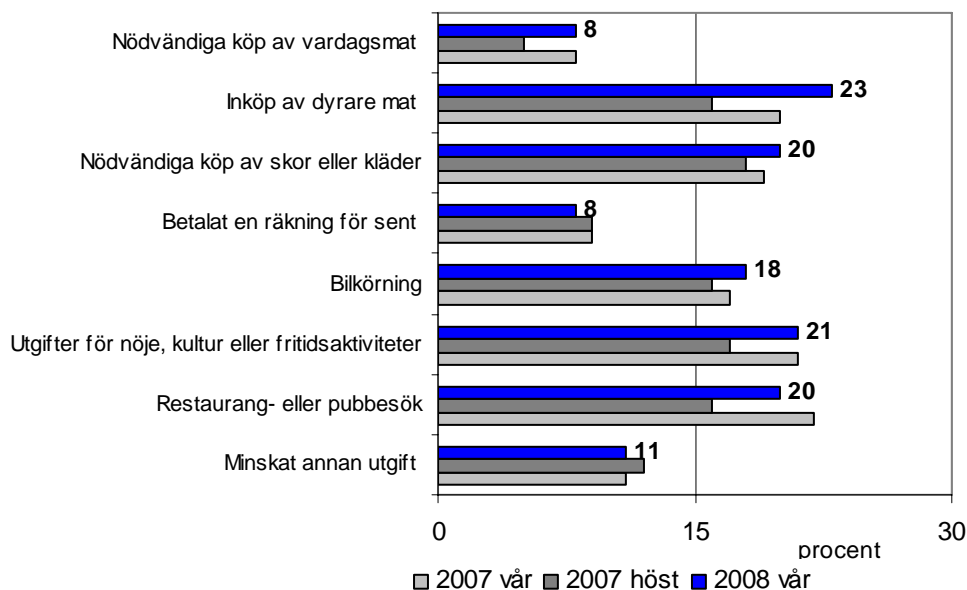
Hushållen har dragit in på dyrare mat

45 (39) procent av hushållen har av ekonomiska skäl det senaste kvartalet dragit in på någon konsumtion, man har även dragit in på fler områden jämfört med i höstas.

Jämfört med höstens undersökning drar man i större utsträckning in på dyrare mat, restaurangbesök och nöjen/fritidsverksamhet. Säsongsvariationer förekommer även mellan höst och vår när det gäller vad man drar in på, men jämfört med förra våren 2007 har hushållen i högre grad dragit in på just dyrare mat.

Trots ett högre bensinpris är det inte nämnvärt fler än förra våren 18 (16) procent som dragit in på bilkörningen.

Diagram 5 Vad hushållen av ekonomiska skäl dragit in på det senaste kvartalet

Barnfamiljer lånar till konsumtion

13 procent av hushållen har lån för konsumtion. Konsumtionslån är vanligast i gruppen

- 20-49 år.
- barnfamiljer, främst med ensamstående vuxna men även med sammanboende.

Beloppsmässigt har konsumtionskrediterna stadigt ökat de senaste åren, men någon förändring av andelen konsumtionslåntagare sedan frågan började ställas hösten 2005 kan inte statistiskt säkerställas. Enligt statistik från SCB har konsumtionslånen i belopp stigit med 30 procent sedan september 2005, vilket andelen låntagare i Hushållsbarometern inte har gjort. Det tyder på att de hushåll som har konsumtionskrediter idag har större lån än för två och ett halvt år sedan.

Så här tror hushållen att deras ekonomi kommer att se ut det kommande året

Pessimismen om hushållets framtida ekonomi har ökat men inte jämfört med förra hösten

Optimismen om hushållets framtida ekonomi har sjunkit det senaste året. Hösten 2006/våren 2007 övervägde andelen som trodde på en bättre privatekonomi det närmaste året med 18 procentenheter jämfört med 8 idag. Trots att skeptikerna blivit fler tror fortfarande en övervägande andel på en bättre snarare än en sämre ekonomi framöver och närmare tre av tio hushåll är idag optimistiska.

Jämfört med i höstas är synen på hur den egna ekonomin ser ut i framtiden relativt oförändrad med likvärdiga nettotal, trots att fler hushåll uppger att de det senaste halvåret har fått en sämre ekonomi.

Kvinnor har mycket lägre förväntningar på hushållets framtida ekonomi än män. Nettotalet mellan de som tror på en bättre respektive sämre ekonomi framöver är för kvinnor +1 jämfört med +14 för män.

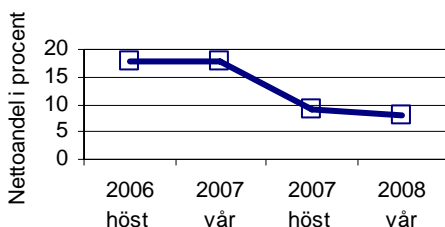
Pensionärshushållen har den allra lägsta tron på en bättre ekonomi det närmaste året. De tror framförallt på en oförändrad eller sämre privatekonomi framöver - bara 7 procent tror på en förbättring.

De som är mest optimistiska är

- 18-49 år.
- barnfamiljer
- hushåll med medelhöga och höga hushållsinkomster som överstiger 500.000 kronor per år.

Diagram 6 Nettoandel optimistiska hushåll om den egna ekonomin de närmaste 12 månaderna

Andelen som tror på en bättre ekonomi minus de som tror på en sämre

Huvudskälet till att man tror på en bättre privatekonomi framöver är fortfarande höjd lön

Framförallt räknar de som tror på en bättre privatekonomi de närmaste 12 månaderna med att få högre lön - antingen p g a en löneförhöjning eller p g a ett nytt arbete.

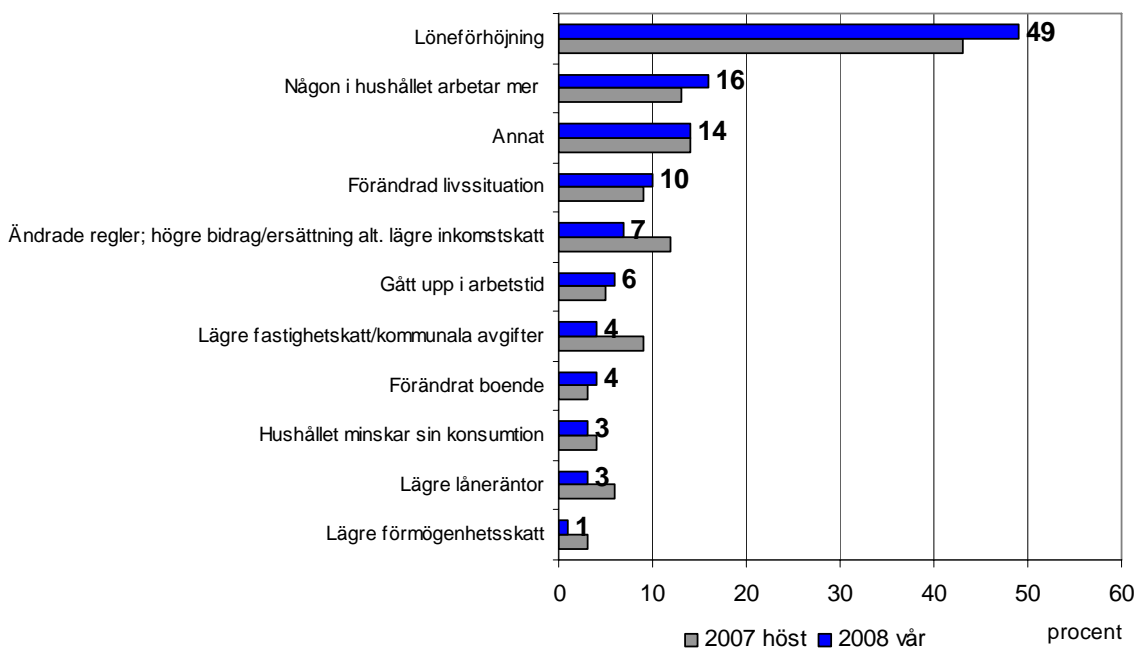
Det näst vanligaste skälet är att någon i hushållet kommer att arbeta mer från att tidigare varit arbetslös/sjukskriven/föräldradedig.

Det tredje skälet är "andra orsaker". I de öppna svaren ryms framförallt åtgärder som hushållet självt kan påverka t ex att man betalar av sina skulder, gör besparingsåtgärder eller får en

inkomstförstärkning i form av försäljning av någon tillgång, ett arv eller att det egna företaget kommer att gå bättre.

Förväntningarna på att lägre fastighetsbeskattning ska bidra till en bättre ekonomi har minskat i betydelse, liksom förväntningarna på högre ersättningsnivåer och fortsatta inkomstskattesänkningar. Det är även färre som tror att lägre låneräntor ska bättra på de privata finansierna.

Diagram 7 Orsaker till att en viss andel av hushållen tror att den egna totala ekonomin kommer förbättras de kommande 12 månaderna

Små förändringar av hushållens konsumtionsplaner

Av de hushåll som planerar att förändra sin konsumtion kommer majoriteten liksom tidigare att vara mer återhållsamma snarare än mer konsumtionsbenägna. 23 (20) procent planerar att konsumera mindre medan 9 (9) procent planerar att konsumera mer. Två tredjedelar av hushållen har planer på att fortsättningsvis ha en oförändrad konsumtion.

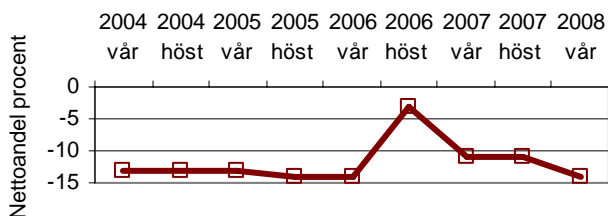
Sedan mätningarna började 2008 har, med undantag av hösten 2006, andelen hushåll som planerar att konsumera mer inte svängt särskilt mycket. Även den här gången rör det sig om små förändringar. Trenden enligt diagram 8 kan dock tyda på att något fler hushåll skruvar ner sina konsumtionsplaner.

Resultaten talar inte om hur mycket man beloppsmässigt kommer att öka respektive minska sin konsumtion, endast hur stor andel av hushållen som planerar vad.

Totalt sett har konsumtionen beloppsmässigt stigit varje år, men någon motsvarande ökning av andelen konsumtionsbenägna hushåll märks däremot inte i Hushållsbarometerns resultat. Möjligen står andelen hushåll som planerar att konsumera mer för hela ökningen av den totala konsumtionen. En annan förklaring kan vara att många hushåll planerar att ha en oförändrad eller lägre konsumtion, men sedan i praktiken handlar annorlunda.

Diagram 8 Nettoandel av dem som planerar att förändra sin konsumtion de kommande 12 månaderna

Andel som planerar att konsumera mer minus de som planerar att konsumera mindre

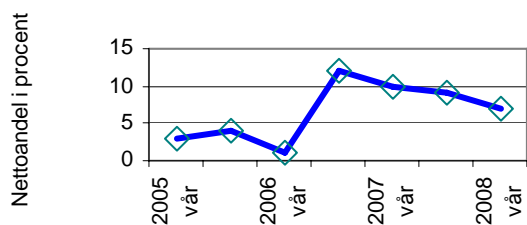

Andelen hushåll som tänker spara mindre stiger sakt

En femtedel av hushållen planerar att spara mer, medan 12 (11) procent tror att de kommer att spara mindre. Nettotalet är fortfarande positivt, +7 procentenheter. Även om det inte skett någon nämnvärd förändring sedan höstens undersökning är trenden efter hösten 2006 då hushållens sparplaner stod på topp något avtagande

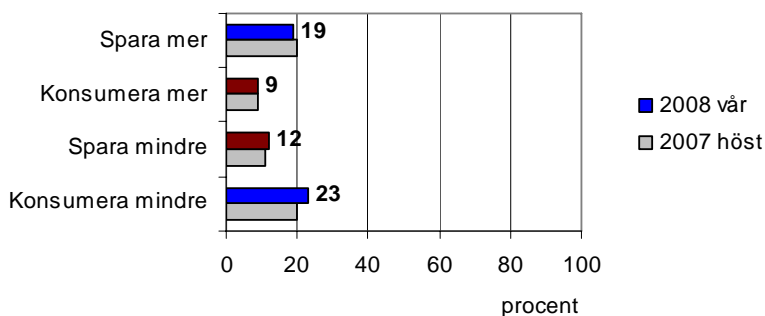
Diagram 9 Nettoandel för dem som planerar att förändra sitt sparande

Andel som planerar att spara mer minus de som planerar att spara mindre

12 procent svarar att de kommer att spara mindre. Andelen som istället planerar att konsumera mer borde teoretiskt sett vara lika stor, men den andelen är lägre - 9 procent. Istället för att konsumera mer planerar möjligen vissa hushåll att använda det minskade sparandet till en oförändrad men dyrare konsumtion.

Diagram 10 Hur hushållen planerar att förändra sin konsumtion och sitt sparande de kommande 12 månaderna

Om undersökningen

Hushållsbarometern speglar hur de svenska hushållen upplever sin ekonomiska situation. Syftet är att den återkommande ska ge en bild av hur hushållen själva bedömer att privatekonomin förändras. Förändringarna kan följas över tiden. Den första undersökningen gjordes våren 2004. Våren 2008 är det åttonde mättillfället.

Hushållsbarometern visar hur stor andel av hushållen som t ex anser att de fått förbättringar eller försämringar av sin privatekonomi samt hur stor andel som kommer att förändra sina privatekonomiska beslut framöver.

Barometern visar däremot inte hur stora förändringarna beloppsmässigt är eller kommer att bli. Det går alltså inte att dra slutsatser om hur mycket bättre eller sämre hushållen har fått det i kronor eller hur mycket man kommer att spara eller konsumera i framtiden, utan enbart hur stora andelar av hushållen som berörs av de olika frågeställningarna.

Frågorna omfattar:

- Hur man upplever att hushållets löpande ekonomi förändrats.
- Varför hushållet anser att man fått mer eller mindre pengar till löpande utgifter.
- Hur hushållens pengar räcker till löpande utgifter, samt vad man drar in på när pengarna inte räcker.
- Hur man upplever att hushållets ekonomiska situation förändrats totalt sett.
- Om hushållet ökat eller minskat sina konsumtionskrediter.
- Hur man tror att hushållets totala ekonomi kommer förändras framöver.
- Hur hushållets konsumtion och sparande förväntas att förändras framöver.

Specifika frågor kring förmögenhetssituationen, dvs reala tillgångar, totalt finansiellt sparande och totala skulder finns inte med, men ingår i hushållens bedömning av sin totala ekonomi.

Undersökningen är genomförd av SIFO Research International på uppdrag av Institutet för Privatekonomi hos Swedbank. Undersökningen har skett genom telefonintervjuer under en vecka, perioden 14 april - 21 april 2008. Intervjupersonerna är 20 år eller äldre och har slumpmässigt valts ut utifrån ett riksrepresentativt urval. De intervjupersoner som fortfarande bor hemma hos sina föräldrar har selekterats bort. Totalt har 1 172 personer svarat.

Hushållsbarometern som index

Index är beräknat utifrån resultaten av två frågor i Hushållsbarometern; huruvida hushållet upplever att det har mer, mindre eller oförändrat mycket pengar till löpande utgifter och om hushållet fått en bättre eller sämre ekonomi totalt sett (även med hänsyn till tillgångar och skulder) jämfört med för sex månader sedan.

Den ena frågan mäter i vilken grad hushållen fått en förändrad likviditet, den andra även hur förmögenhetsställningen förändrats.

Indexet mäter den egna bedömningen om hur privatekonomin förändrats - upp, ned eller inte alls och är en sammanfattande värde mätare av hur den sammanlagda ekonomiska situationen ser ut. Förändringar kan upplevas olika och är inte ett absolut mått, hushållsindex ska därför ses som en temperaturmätare på hushållens ekonomiska situation.

En oförändrad situation jämfört med för sex månader sedan ger index 50.

Index>50= bättre ekonomi

Index<50= sämre ekonomi

Bilaga: Frågor och resultattabell

Upplever du att ditt hushåll idag har mer eller mindre pengar till löpande utgifter än för 6 månader sedan?	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	Förändring
Mycket mer	3	4	4	0
Något mer	19	18	15	-3
Ungefär lika mycket	56	60	51	-9
Något mindre	15	11	22	11
Mycket mindre	6	5	7	2
Tveksam, vet ej	2	3	1	-2
Varför tror du att ditt hushåll idag har MER pengar till löpande utgifter än för 6 månader sedan? Ett antal alternativ läses upp och intervjupersonen får svara ja eller nej för vart och ett av alternativen.	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	Förändring
Förändrad livssituation, t ex. blivit sambo/separerat/ slutat studera/ barn flyttat hemifrån	16	13	16	3
Någon i hushållet arbetar mer från att tidigare varit arbetslös/sjukskriven/föräldraledig	19	13	15	2
Av annan orsak gått upp i arbetstid	13	15	8	-7
Högre lön p g a löneförhöjning eller nytt jobb	45	56	55	-1
Högre ersättning/bidrag eller lägre inkomstskatt p g a ändrade regler	42	34	25	-9
Förändrat boende	6	5	4	-1
Lägre låneräntor	8	6	12	6
Hushållet har minskat sin konsumtion	9	9	10	1
Lägre fastighetsskatt och/eller kommunala avgifter	13	12	17	5
Sätter av mindre till sparande	4	4	2	-2
Annat:.....öppet svar	8	8	9	1
Tveksam, vet ej	4	4	2	-2
Varför tror du att ditt hushåll idag har MINDRE pengar till löpande utgifter än för 6 månader sedan? Ett antal alternativ läses upp och intervjupersonen får svara ja eller nej för vart och ett av alternativen.	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	Förändring
Förändrad livssituation, t ex. blivit sambo/separerat/ börjat studera/ gått i pension	31	25	23	-2
Någon i hushållet har blivit arbetslös/sjukskrivits/föräldraledig	25	14	17	3
Av annan orsak gått ner i arbetstid	9	4	8	4
Lägre ersättning/bidrag eller högre inkomstskatt p g a regelförändring	26	21	18	-3
Förändrat boende	5	8	7	-1
Högre låneräntor	9	18	16	-2
Hushållet har ökat sin konsumtion	12	13	8	-5
Högre priser	Mättes ej	51	70	19
Högre fastighetsskatt och/eller kommunala avgifter	16	16	15	-1
Sätter av mer till sparande	5	9	3	-6
Annat:.....öppet svar	19	9	5	-4
Tveksam, vet ej	5	1	2	1

Om du tänker på de senaste 3 månaderna, hur många av dem, har du och ditt hushåll haft det svårt att få inkomsterna att räcka månaden ut?	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	Förändring
1 Månad	8	5	7	2
2 Månader	4	2	3	1
Varje månad	11	9	11	2
Ingen gång	77	83	78	-5
Tveksam, vet ej	1	1	1	0
Har du eller någon i ditt hushåll av EKONOMISKA SKÄL någon gång under de senaste 3 månaderna:	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	Förändring
Dragit in på nödvändiga köp av vardagsmat	8	5	8	3
Dragit ned på inköp av dyrare mat	20	16	23	7
Dragit in på nödvändiga köp av skor eller kläder	19	18	20	2
Betalat en räkning för sent	9	9	8	-1
Dragit ned på restaurang eller pubbesök	22	16	20	4
Dragit ned på utgifter för nöje, kultur eller fritidsaktiviteter	21	17	21	4
Dragit ned på bilkörningen	17	16	18	2
Minskat annan utgift	11	12	11	-1
Nej, jag har inte dragit ned på någon konsumtion	58	57	55	-2
Tveksam, vet ej	1	4	0	-4
Har du eller någon i ditt hushåll lån för konsumtion, t ex. till möbler, hemelektronik, resor eller annan konsumtion?	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	Förändring
Ja	14	13	13	0
Nej	85	87	86	-1
Tveksam, vet ej	1	0	0	0
Hur är ditt hushålls ekonomi totalt sett idag jämfört med för 6 månader sedan? Tag här hänsyn till alla faktorer även tillgångar och skulder	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	Förändring
Mycket bättre	4	4	5	1
Något bättre	20	19	17	-2
Oförändrad	59	62	56	-6
Något sämre	14	11	18	7
Mycket sämre	3	2	4	2
Tveksam, vet ej	1	1	1	0
Ny ht 2006: Tänk på ditt hushålls totala ekonomi. Tror du att ditt hushålls ekonomi kommer att bli bättre, vara oförändrad eller sämre de kommande 12 månaderna?	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	Förändring
Bättre	34	30	31	1
Oförändrad	46	47	42	-5
Sämre	16	21	23	2
Tveksam/Vet ej	4	3	4	1

Ny vår 2007: ...varför tror du att ekonomin kommer att FÖRBÄTTRAS? Öppna svar	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	Förändring
Förändrad livssituation, t ex. blivit sambo/separerat/ slutat studera/ barn flyttat hemifrån	11	9	10	1
Någon i hushållet arbetar mer från att tidigare varit arbetslös/sjukskriven/föräldraledig	17	13	16	3
Av annan orsak gått upp i arbetstid	6	5	6	1
Högre lön p g a löneförhöjning eller nytt jobb	40	43	49	6
Högre ersättning/bidrag eller lägre inkomstskatt p g a ändrade regler	11	12	7	-5
Förändrat boende	2	3	4	1
Lägre låneräntor	5	6	3	-3
Hushållet har minskat sin konsumtion	4	4	3	-1
Lägre fastighetsskatt och/eller kommunala avgifter	16	9	4	-5
Lägre förmögenhetsskatt	3	3	1	-2
Annat:.....öppet svar	13	14	14	0
Tveksam, vet ej	2	5	6	1
Tänk på ditt hushålls konsumtion. Kommer ditt hushåll att spendera mer, lika mycket eller hålla igen under de kommande 12 månaderna?	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	
Mer	10	9	9	0
Oförändrat	66	70	66	-4
Hålla igen	21	20	23	3
Tveksam, vet ej	3	2	2	0
Tänk på ditt totala sparande. Kommer ditt hushåll att spara mer, lika mycket eller mindre under de kommande 12 månaderna?	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	
Mer	20	20	19	-1
Oförändrat	67	68	67	-1
Mindre	10	11	12	1
Tveksam, vet ej	2	1	2	1
Du sa tidigare att din ekonomi totalt sett försämrats senaste 6 månaderna. Hur stor betydelse för försämringen har utvecklingen på börsen haft?	Vår 2007	Höst 2007	Vår 2008	
Mycket stor betydelse			9	
Ganska stor			16	
Inte särskilt stor			23	
Ingen betydelse			39	
Tveksam/Vet ej			13	